

ме, отъ дѣйствието на земното притяженіе, склонява са къмъ своята орбита. Пространството, на кое-то той са отклонява въ първата секунда врѣме отъ направленіето, по кое-то бы слѣдвалъ, ако са движеше по права линия, е именно онѣзи скоростъ, съ коя-то той пада къмъ земята.

Ако до тука азъ сполучихъ въ объясненіето си, то останало-то лесно може да са извърши. Ньютонъ лесно изчислилъ, отъ позната-та скоростъ на движението на мѣсяца по орбита-та и отъ радиуса на тѣзи орбита, пространство-то, кое-то мѣсяца, въ паданіето си къмъ земята, дѣйствително извървявалъ въ първата секунда врѣме. Послѣ той измислилъ пространство-то, кое-то бы изминало едно тѣжко тѣло въ паданіето си къмъ земята, ако това тѣло са отнесе отъ земята на разстояніе равно на мѣсячно-то разстояніе. Ако тѣзи двѣ намѣрени количества излѣзяхъ съвършенно равны, то истина-та на доказателството-то щѣше да бжде съвършенна; мѣсяца дѣйствително изминувалъ таквози пространство, какво-то изисквалъ прѣдполагаемия законъ, и въ този случай този законъ трѣба да бжде законъ на природа-та. Седмнадесять дългы години са бѣхталъ този несравнимъ философъ, като че да е сперничалъ съ безсмъртныя Кеплеръ, седмнадесять дългы години е работилъ той надъ свое-то най-трудно прѣдпріятіе. Той най-послѣ достигва резултата: двѣ-тѣ количества са намѣрватъ и са сравняватъ помежду си, но увы! Изчисленното разстояніе, по кое-то мѣсяца трѣбало да пада по закона на тяготѣніето, отличавало са отъ наблюдавано-то разстояніе, кое-то той дѣйствително изминувалъ, съ една шеста часть отъ своята величина. Всякой другій, не толкъсь дълбокофилософскы умъ задоволилъ са бы съ таквози приближеніе, и обявилъ бы свое-то откритіе на свѣта. Но не таквъ былъ Ньютонъ. Нищо, освѣнъ най-строга-та точность, немогло да удовлетвори негово-то уваженіе къмъ истина-та. Той турилъ на страна свои-тѣ рѣкописы и за нѣколко врѣме напустналъ тѣзи работа.

Изминуватъ са нѣколко мѣсяца. Случайно зема свои-тѣ изчисленія, бърже гы разглѣжда като са надявалъ да открие въ тѣхъ нѣкаква погрѣшка; но всичко е право, и той пакъ гы оставя. Най-послѣ въ събраніето на кралевско-то общество въ Лондонъ, той са научава, че Пикарь былъ извършилъ едно по-точно измѣреніе на земныя діаметръ. Това е было една отъ най-важны-тѣ величины, кои-то влѣзвали въ негово-то изслѣдваніе. Той са завръща у дома си, съ нетърпеніе зема свои-тѣ изчисленія; поставя въ тѣхъ нова-та величина на земныя діаметръ, и съ трепетъ прѣглежда сичка-та плетеница на числа-та, и вижда, че величины-тѣ имъ постъпенно са стрѣмятъ къмъ отколѣ желанныя резултатъ; възбужденіето было по-голѣмо отъ колко-то даже негова великъ умъ можалъ да претърпи; той прѣдава работа-та на единъ свой пріятель; тя са свърша, резултаты-тѣ са сравняватъ, тѣ сж съвършенно равны! Побѣда-та е одержана! Ньютонъ грабналъ златныя ключъ, кой-то отключвалъ тайны-тѣ на вселенная, и той го държалъ съ гигантска рѣка! Никога, въ исторіята на никой смъртенъ нѣма да настани друга таквасъ минута, като тѣзи, коя-то ный описахмы. Като стоялъ на высочина почти недосѣгаема, Ньютонъ съ всепроницающъ поглѣдъ поглѣдналъ въ грядущы-тѣ столѣтія и